



Основно училище "Свети Свети Кирил и Методий,,
п.код 5792 с. Бежаново, общ. Луковит, обл. Ловеч, ул."Вит" № 22
e-mail: ou_bejanovo@abv.bg , служ. тел. 0893328100
сайт на училището: [http:// www.oukirilimetodii.com/](http://www.oukirilimetodii.com/)

Утвърждавам :
Директор
/ В. Манолов /

Програма

за превенция на ранното напускане на училище

за учебната 2026 /2027 година

ВЪВЕДЕНИЕ

Всеки гражданин в Република България има достъп до образователната система и възможност за развитие чрез образование, което в най-голяма степен съответства на неговите потребности, потенциал и цели и което осигурява успешна индивидуална и общественно-икономическа реализация и допринася за изграждане на динамична икономика на знанието и постигане на ускорен и устойчив икономически растеж, социална солидарност и качество на живота на местните общности и на страната. Преждевременното напускане на училище е сложно явление, което оказва сериозно влияние върху индивидуалните съдби на пряко засегнатите и благосъстоянието на техните семейства, върху възможностите за развитие на техните общности и върху цялостното социално-икономическо развитие на една страна в средносрочен и дългосрочен план. Превенцията и преодоляването на проблема изисква интегрирана политика и ангажираност на всички сектори и институции, свързани с образованието и с личностното и професионалното развитие на децата и младите хора в България. Училищната програма за намаляване дела на преждеременно напусналите ученици е разработена в съответствие с целите, залегнали в националните политики по превенция на ранното напускане на образователната система и комплекса от мерки на правителството в областта на образованието и социално-икономическото развитие.

ИДЕНТИФИКАЦИЯ НА ПРОБЛЕМА

Отпадането на ученици от училище е не само социален, но и педагогически проблем. Причините за това са комплексни. Корените на това явление трябва да се търсят от една страна в семейната среда, в мотивацията на учениците за учебен труд, в слабия стремеж за личностна реализация в училищната среда, а от друга и в педагогическата колегия. В последно време се постигнаха добри резултати, като бе намален броят на отпадналите ученици в нашето училище, но се появила една друга категория ученици, които са застрашени от отпадане. Анализирайки проблема констатирахме, че учениците са в училище, но поради липса на интерес или слаби постижения в учебните занятия, допускат неизвинени отсъствия. Имат лоши прояви по отношение на дисциплина и междуличностно общуване в училище, както и голям брой слаби оценки, което неминуемо ги поставя в групата на застрашени от отпадане. В I-IV клас този проблем не е толкова изявен поради факта, че малките ученици са обгрижвани от един учител, който в повечето случаи е безспорен авторитет за тях. Там обаче се очертава друг проблем. В условията на обучение в преобладаваща билингвистична среда, обучението на писмен и говорим книжовен български език е затруднено и някои ученици трудно или въобще не се поддават на ограмотяване. Това от своя страна се явява в известна степен (но не изцяло) предпоставка за последващо затруднено обучение и развитие от V клас нагоре.

Проблемът с отпадащите и застрашените от отпадане ученици е особено силно изразен от V до VII клас. Затова е нужно да се предприемат спешни мерки от цялата педагогическа колегия със съдействието на ръководството, за да се намали, а в последствие и да се ликвидира този болен проблем.

ОСНОВНИ ПРИЧИНИ ЗА ПРЕЖДЕВРЕМЕННО НАПУСКАНЕ НА УЧИЛИЩЕ

А/ Икономически причини - безработицата, ниските доходи, пониженият жизнен стандарт и бедността поставят много деца в условия, водещи до повишен риск от отпадане от училище. В резултат на финансовите и икономически затруднения много деца са принудени да помагат на семействата си, което води до нарушаване на участието им в учебния процес.

Б/ Социални причини - родителска незаинтересованост, противоречия, конфликти, напрежение и кризи в семейството, отрицателно въздействие на домашната среда, функционална неграмотност или ниско образование на родителите, непълни семейства, деца и ученици в риск от извършване на противообществени прояви, ученици с поведение, което е трудно или е в конфликт със закона, домашно насилие, незачитане правото на избор на децата, налагането на строги наказания.

В/ Образователни причини - обхващат широк кръг проблеми: трудности в усвояването на учебното съдържание, липса на навици за учене, негативни нагласи на участниците в образователния процес и липсата на мотивация, качеството на учебниците.

Г/ Етнокултурни причини - Етнокултурното многообразие в съвременната българска образователна система се изразява в специфичните етнически,

религиозни и езикови измерения. Силно действащите вътрешно групови норми и натискът на етнокултурните традиции сред уязвими етнически общности и групи предопределят специфичните причини за преждевременното напускане на училище: липсва мотивация на родителите за получаване на образование от децата им и др.

Д/ Причини, свързани със здравния статус - в контекста на политиките за развитие на приобщаващото образование продължава тенденцията за интегриране на децата със специални образователни потребности в общообразователните училища.

Понятия и дефиниции, свързани с напускането от училище на ученици от образователната система преди придобиване на диплома за основно образование:

- ранно напуснал училище ученик – ученик, който не успява да завърши обучението в училище с получаване на диплома (за основно образование) в обичайно предвидения за обучението срок.
- ранно напускане на училище – процес като резултат, от който ученикът прекратява своето обучение в училище;
- ученик в риск от ранно напускане на училище – ученик, при когото е налице дори една от причините (икономическа, социална, образователна или етнокултурна), водещи до повишаване на възможността (риска) за незавършване на училище

ЦЕЛИ НА ПРОГРАМАТА:

1. Разработване и изпълнение на училищна политика за намаляване на риска от преждеременно напускане на образователната система чрез целенасочено единно въздействие, създаване на комплекс от мерки и сътрудничество на заинтересованите страни.
2. Идентифициране на рисковите фактори за преждевременното напускане на училище с оглед ограничаване на последиците от тях.
3. Усъвършенстване работата на педагогическия екип по разработване и изпълнение на училищната програма, в резултат намаляване броя на децата и учениците в риск от отпадане.
4. Разработване на разнообразни и ефективни мерки и дейности за превенция и намаляване на риска от преждеременно напускане на образователната система, както и индивидуално ориентирани корективни педагогически въздействия.
5. Изграждане на мотивация за посещение на училище и участие в живота на училищната общност
6. Намаляване на отсъствията по неуважителни причини
7. Мотивиране учениците за постигане на по-добър успех в училище
8. Изграждане на позитивен психологически климат в училището

ЦЕЛЕВА ГРУПА:

1. Учениците изпитващи трудности в обучението

2. Ученици с проблемно поведение
3. Ученици допуснали голям брой неизвинени отсъствия през изминалата учебна година
4. Ученици с проблемна семейна среда

НАШИТЕ ПРИНЦИПИ:

1. Всеки ученик може да бъде отличник!

1. Да открием тази област, в която даденият ученик е добър;
2. Да му помогнем да се превърне в отличник в тази област, като доразвие своите знания и умения по приемлив за обществото начин;
3. Чрез това, в което е добър да развие допълнителни знания и умения и в останалите области, които са заложили в учебните програми, т.е. да направи прехода от това, в което ученикът е отличник към останалото, в което обществото иска да бъде отличник.

2. Училището може да бъде привлекателно за всяко дете!

1. Да подпомагаме въвеждането на интеркултурно образование в училище – чрез ИУЧ, предметите от ЗУЧ – за да могат децата и родителите на всички ученици да видят своята култура в училище, както и за формиране на толерантност сред всички деца и родители;
2. Да подпомагаме качественото въвеждане на разнообразни дейности с цел разнообразяване на учебната програма и приближаването ѝ до потребностите на ученика. Да направим училището привлекателно място и за учениците, които не проявяват особен интерес към учебното съдържание.
3. Да създадем толерантна среда, която ученикът да почувства като своя, в която може да открие своето място.
4. Да осигурим равен достъп до качествено образование и приобщаване на всяко дете и на всеки ученик;
5. Да осигурим равнопоставеност и недопускане на дискриминация при провеждане на предучилищното и училищното образование;

МЕРКИ ЗА ПРЕВЕНЦИЯ НА РАННОТО НАПУСКАНЕ:

I Начален етап:

1. Идентифициране на деца в риск от отпадане.
2. Изготвяне на поименен списък от класните ръководители, в чиито класове има ученици със затруднения в ограмотяването.
3. Изготвяне на портфолио на тези ученици.
4. Определяне на ден от седмицата, в който родителите на тези ученици да бъдат запознавани с постиженията на своите деца, а също така могат да се включват в занятията под формата «Заедно уча с мама и татко».

5. Използване на интерактивни методи и информационни технологии в УВР за разнообразяване на дейностите и повишаване на мотивацията за учебен труд.
6. Участие на всички желаещи ученици в тържества и програми, посветени на различни празници с цел изява на способностите им.
7. Организиране на състезания, конкурси, викторини и олимпиади с цел повишаване на увереността в собствените сили и самочувствието на учениците.
8. Насочване на учениците с обучителни трудности към групи за целодневна организация на учебния ден.

Отговорници : Д. Христова, М. Янчева

II. Прогимназиален етап:

1. Създаване на дискуссионен клуб с учениците от VI и VII клас, в който да бъдат включени застрашените от отпадане ученици. В клубове с такъв формат да бъдат включени и ученици от IV и V класове, като в ръководството на тези клубове участват класните ръководители и ученици от ученическите активи.
2. Създаване на график за часове за консултации по отделните учебни предмети.
3. Изработване на личен профил на застрашените от отпадане ученици от класните ръководители (по образец) на V - VII клас.
4. Провеждане на анкета с тези ученици за установяване на проблема.
5. Изработване на индивидуален тематичен план за всеки ученик със слаби резултати, за преодоляване на изоставането по предмети (съдействие от ръководството)
6. Изработване на портфолио на учениците със слаби постижения по предмети от съответния учител, който преподава.
7. Провеждане на родителска среща с родителите на тези ученици, на която дават писмено съгласие за предприемане на съответните мерки (ако се наложи и наказателни) спрямо техните деца. Получават личен график с дните и часовете за консултации.
8. При положителни резултати, ученикът да бъде поощряван с грамота, която се прилага към личния му профил.
9. Използване на интерактивни методи и информационни технологии в УВР за разнообразяване на дейностите и повишаване на мотивацията за учебен труд.
10. Участие на всички желаещи ученици в тържества и програми, посветени на различни празници с цел изява на способностите им.
11. Организиране на състезания, конкурси, викторини и олимпиади с цел повишаване на увереността в собствените сили и самочувствието на учениците.
12. Насочване на учениците с обучителни трудности към групи за целодневна организация на учебния ден.

Отговорници: М. Неделчева, В. Златева, Н. Нейкова, М. Славов

ОСНОВНИ НАПРАВЛЕНИЯ В УЧИЛИЩНАТА ПРОГРАМА:

1. Повишаване на ефективността от дейността на педагогическия състав за намаляване на отпадането на учениците от училище.
2. Ангажиране на родителите в приобщаване към училищния живот и в кариерното ориентиране на тяхното дете.
3. Ключови елементи в подхода за превенция на ранното отпадане на децата от училище.
4. Завършване на степен на образование от ученици, застрашени от отпадане в училище.

ДЕЙНОСТИ:

1. Създаване и дейност на екипи за обхват за съвместна работа на институциите за обхващане и включване в образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст.

Срок: постоянен

Отг.: директор

2. Работа на класните ръководители за превенция на отпадането на учениците от училище-план на класния ръководител и дейности.

Срок: постоянен

Отг.: класни ръководители

3. Проверка на електронните дневници на паралелките, за системна регистрация на отсъствията и оценките на учениците, както и вписването им в ученическите книжки.

Срок: постоянен

Отг.: директор

4. Посещение на класните ръководители в домовете /по възможност/ или провеждане на разговор на учителите и учителите ГЦОУД с родителите на учениците, които са застрашени от отпадане.

Срок: постоянен

Отг.: класни ръководители

5. Теми за превенция на отпадането на учениците от училище в плановете на класните ръководители – за всички паралелки, с цел засилване на грижата в училище за учениците в риск от отпадане.

Срок: м. септември 2026 г.

Отг.: класни ръководители

6. Проведени родителски срещи и индивидуални работни срещи с родителите на ученици, застрашени от отпадане.

Срок: постоянен

Отг.: класни ръководители

7. Осигуряване на здравословна и безопасна училищна среда чрез взаимодействие с други институции в училищната система и извън нея.

Срок: постоянен

Отг.: директор и класни ръководители

8. Дейности в училище, свързани с обгрижването на учениците – осигуряване на закуски, подкрепящи закуски, „Училищно мляко“ „Училищен плод“, безплатни учебници, включване в полезни и разнообразни активности и изяви.

Срок: постоянен

Отг.: директор и класни ръководители

9. Участие на училищното настоятелство и на родителите – за превенция и преодоляване на ранното отпадане на децата от училище.

Срок: постоянен

Отг.: директор

10. Засилване ролята на кариерното ориентиране на учениците като фактор при работа с деца, застрашени от отпадане, с оглед бъдещата им успешна реализация.

Срок: постоянен

Отг.: класни ръководители

11. Провеждане на тематичен педагогически съвет за споделяне на „добри“ педагогически практики и обмен образователни техники.

Срок: м. март 2027 година

Отг.: преподаватели

12. Обучаване на учителите в мотивационни умения- квалификация на учителите във връзка с темата за превенция на отпадането на учениците от училище.

Срок: постоянен

Отг.: директор

13. Засилване контролната дейност на директора / помощник – директора, по реализация с дейностите за намаляване на отпадането на учениците от училище.

Срок: постоянен

Отг.: директор и зам.- директор

14. Дейности по осъществяване на гражданско, здравно образование, екологично и интеркултурно в часа на класа чрез беседи, срещи, интерактивни подходи и др.

Срок: постоянен

Отг.: класни ръководители

15. Социализиране на децата от различни етнически групи, приобщаването им към училищния живот.

Срок: постоянен
Отг.: класни ръководители и преподаватели

16.. Осигуряване условия за ресурсно подпомагане на учениците със СОП .

Срок: постоянен
Отг.: директор и зам.- директор

17. Организиране на извънучилищни дейности, увеличаване на училищните прояви- спортни турнири, празници и др.

Срок: постоянен
Отг.: директор и класни ръководители

18. Осигуряване на постоянен достъп до спортните площадки на училището, физкултурния салон, компютърните кабинети и библиотеката.

Срок: постоянен
Отг.: директор и преподаватели

19. Включване на родителите в училищни мероприятия .

Срок: постоянен
Отг.: директор и класни ръководители

Очаквани резултати :

1. Повишаване на обхвата и превенция на отпадащите ученици.
2. Повишаване квалификацията на учителите в посока на формиране на умения за разпознаване на рисково поведение и използване на нови методи на работа при ученици с липсваща мотивация.
3. Осъществяване на дейности по интеркултурно образование-познаване на културата и традициите на етническите общности, населяващи Република България.
4. Използване на интерактивни методи на обучение като средство за провокиране и поддържане на ученическата активност.
5. Формиране на „умения за живот“ , които дават шанс на ученика за успешна реализация.

Настоящата програма е приета с решение на Педагогическия съвет - Протокол № 23/01.09.2026 г. и утвърдени със Заповед на Директора № 377 /01.09.2026 г.